

PvdA

Initiatiefvoorstel tot beëindiging van de jacht met het geweer in stiltegebieden

Haarlem, januari 2015

Stiltegebieden zijn gebieden waarin natuurlijke geluiden niet of nauwelijks worden gestoord

Stiltegebieden zijn vastgelegd in de Provinciale Milieuverordening (PMV). Deze gebieden vinden hun oorsprong in de Wet geluidhinder (Staatsblad, 1979). Stiltegebieden waren daarin gedefinieerd als gebieden waarin de geluidbelasting door toedoen van menselijke activiteiten zo laag is, dat de in dat gebied heersende natuurlijke geluiden niet of nauwelijks worden gestoord.

Aan stiltegebieden is behoefte

Stilte is een oer kwaliteit. In 2006 schreef de Gezondheidsraad aan de staatssecretaris van VROM dat stilte in Nederland steeds schaarser werd, terwijl veel mensen behoefte hebben aan plekken waar nog rust heerst. Lawaai is niet langer alleen een probleem in de stedelijke woonomgeving.

Het is belangrijk om geen onnodig lawaai in stiltegebieden toe te laten

Om de stilte te borgen is in stiltegebieden een groot aantal activiteiten verboden, om te voorkomen dat stiltegebieden lawaaiig worden. Het gebruik van een vuurwapen is verboden omdat met 'dit toestel de ervaring van de natuurlijke geluiden ... kan worden verstoord'. Hierop worden in de PMV uitzonderingen gemaakt, bijvoorbeeld voor de politie in geval van nood. Ook het verbod op gebruik van een vuurwapen is als uitzondering opgenomen "bij of krachtens de Flora- en faunawet, met inachtneming van de toepasselijke voorschriften." Deze laatstgenoemde uitzondering is zo ruim gekozen, dat het verbod op een jachtgeweer feitelijk niet bestaat.

Onderscheid in 'soorten jacht' in Flora- en faunawet

De Flora- en Faunawet maakt een onderscheid tussen jacht in het jachtseizoen op de wildsoorten (vanaf nu 'jacht') en jacht in het kader van beheer en schadebestrijding (vanaf nu 'beheer en schadebestrijding').

Jacht is geregeld in Hoofdstuk V 'Titel II Jacht' van de wet (art. 31 en daarna verdere uitwerking). Jacht is het vangen en doden door een jachtakehouder van 'de wildsoorten'. Dit zijn de wilde eend, fazant, haas, konijn en houtduif. Deze jacht op wild mag zonder

onderbouwing plaatsvinden en wordt daarom in de volksmond ook wel 'plezierjacht' genoemd.

Artikel 31

- 1. In afwijking van het bepaalde in [artikel 9](#) is het toegestaan te jagen op wild voorzover dit geschiedt in overeenstemming met het bepaalde bij of krachtens de [artikelen 15a, 15b en 32 tot en met 59](#).
- 2. Het bepaalde in [artikel 10](#) is niet van toepassing voorzover wild waarop het is toegestaan te jagen, opzettelijk wordt verontrust bij de uitoefening van de jacht.
- 3. Het bepaalde in [artikel 16, derde lid](#), is niet van toepassing bij de uitoefening van de jacht voorzover de jacht is toegestaan met behulp van dieren.

Beheer en schadebestrijding is geregeld in Hoofdstuk V 'Titel III Vrijstellingen, ontheffingen en vergunningen' paragraaf 3 'beheer en schadebestrijding' van de wet (art. 65 t/m 82). Beheer en schadebestrijding kan aan de orde zijn wanneer bijvoorbeeld een boer schade heeft aan gewassen. De provincie kan dan onder meer een ontheffing voor afschot verlenen, mits er voldaan wordt aan de voorwaarden daarvoor. Eén van die voorwaarden is dat er geen andere oplossing is voor het tegengaan van schade.

Artikel 68

- 1. Wanneer er geen andere bevredigende oplossing bestaat en indien geen afbreuk wordt gedaan aan een gunstige staat van instandhouding van de soort, kunnen gedeputeerde staten, voorzover niet bij of krachtens enig ander artikel van deze wet vrijstelling is of kan worden verleend, ten aanzien van beschermde inheemse diersoorten, het Faunafonds gehoord, ontheffing verlenen van het bepaalde bij of krachtens de [artikelen 9 tot en met 15, 15a, 15b, tweede lid in samenhang met het eerste lid, 16, 17, 18, 53, eerste lid, onderdelen c en d, 72, vijfde lid](#), en 74:
  - a. in het belang van de volksgezondheid en openbare veiligheid;
  - b. in het belang van de veiligheid van het luchtverkeer;
  - c. ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, bedrijfsmatige visserij en wateren;
  - d. ter voorkoming van schade aan flora en fauna of
  - e. met het oog op andere, bij algemene maatregel van bestuur aan te wijzen, belangen.

Jacht (art. 31-55 FFW) betreft het jagen op wildsoorten (konijn, haas, houtduif, eend, patrijs en fazant) in het jachtseizoen. Elke jachtaktehouder mag dan met toestemming van de jachthouder dieren opsporen en doden met de jachtmiddelen. Hiervoor hoeft geen nut of noodzaak te worden vastgesteld en dit wordt ook wel plezierjacht genoemd. Het initiatiefvoorstel beoogt om het gebruik van het vuurwapen niet toe te staan voor de jacht in stiltegebieden.

- *Beheer en schadebestrijding (art. 65-82 FFW) bestaat uit 3 verschillende categorieën: de vrijstelling, de aanwijzing en de ontheffing. Hiervoor moet vooraf nut en noodzaak worden aangetoond. Het initiatiefvoorstel beoogt niets met betrekking tot beheer en schadebestrijding. Alle lopende en nieuwe vrijstellingen, aanwijzingen en ontheffingen kunnen in stiltegebieden evengoed gebruikt worden als daarbuiten.*

Dit voorstel heeft alleen betrekking op de jacht (art. 31 e.v.) en niet op beheer en schadebestrijding (art. 65, 67 en 68). Indien er een besluit is genomen tot beheer en schadebestrijding conform de FFW, dan is het gebruik van het geweer gewoon mogelijk in stiltegebieden zoals dat nu ook het geval is. Dit voorstel heeft daarom geen betrekking op bijvoorbeeld grauwe ganzen, omdat deze soort niet is opgenomen in de wet als wild en er dus wettelijk geen jacht mogelijk is op deze dieren. Beheer en schadebestrijding is wel mogelijk, maar voor dat regime verandert met dit voorstel niets.

INHOUDELIJKE OVERWEGINGEN

Het voorstel versterkt de bescherming van de stilte

De verstoring door een jachtgeweer is groot, op welk moment het ook plaatsvindt. Voor de jacht wordt voornamelijk gebruik gemaakt van een hagelgeweer. Een krachtig schot hagel produceert een knal van 170 decibel, een kogelgeweer zo'n 163 db. Deze knal is luid en verstoort de natuurlijk stilte, zoals bedoeld in PMV artikel 4.3.1.1. Dit is onwenselijk in een stiltegebied.

Omwille van het verstorende effect is beheer en schadebestrijding niet zonder meer toegestaan in Natura 2000 gebieden. Het effect van beheer en schadebestrijding met het geweer is vergelijkbaar met het effect van de jacht met het geweer. Natura 2000 gebieden zijn niet hetzelfde als stiltegebieden, maar kennen een beschermingsregime dat de natuur ook tegen geluid moet beschermen. Eerst moet worden aangetoond door middel van een natuurtoets dat er geen significante schade aan de te beschermen dieren ontstaat door de verstoring door een jachtgeweer. Dat er verstoring ontstaat door de jacht of beheer en schadebestrijding is een gegeven. Er is geen reden om aan te nemen dat er wel een significant effect in Natura 2000 gebieden zou kunnen optreden en niet in stiltegebieden. Bovendien heeft het beschermingsregime van Natura 2000 alleen betrekking op de soorten of habitats waarvoor het gebied is aangewezen. Het regime van stiltegebieden moeten stilte beschermen voor iedereen. Jacht is al verboden in beschermde natuurgebieden en Natura 2000 gebieden, conform artikel 46 lid 3 FFW.

Vanwege de geluidseffecten van vuurwapens is het gebruik ervan al verboden in stiltegebieden. De uitzondering voor de jacht is zonder onderbouwing en maatschappelijke noodzaak. Om dit te repareren is het schrappen van deze uitzondering via een wijziging van de verordening noodzakelijk. Een geluidsdemper in combinatie met subsonische munitie is geen maatregel tegen deze verstoring, omdat een geluid van een gedempt schot nog steeds

een hard geluid is (grofweg 30 db minder). Bovendien is het gebruik van een geluidsdemper (inter-)nationaal verboden.

Een stiltegebied geldt voor 365 dagen per jaar en niet voor een deel daarvan. Dat jacht niet het hele jaar door en niet op zon- en feestdagen plaatsvindt doet niets af aan het feit dat de luide knal de stilte verstoort en in het geval van jacht niet noodzakelijk is en daarom ook buiten zon- en feestdagen en in het jachtseizoen de stilte onnodig verstoort.

Het voorstel heeft geen effect op de schade door dieren of schade-uitkeringen

De jacht kent geen materieel-juridisch onderbouwde noodzaak, zoals beheer en schadebestrijding. De wetgever veronderstelt weliswaar een shadedrukkend effect van de jacht, maar dat is niet altijd het geval omdat het plezier van de jager eveneens een motief is om te jagen en geen shadedrukkend effect hoeft te hebben. Onder jacht wordt dus meer gejaagd dan in het kader van schadebestrijding nodig zou zijn. Het regime van beheer en schadebestrijding verandert met het initiatiefvoorstel niet. Mocht blijken dat een wildsoort significante schade aanricht en er geen alternatieven zijn, dan kan een aanwijzing of ontheffing gemotiveerd worden aangevraagd en verleend.

Het voorstel heeft geen effect op de regeldruk, vereenvoudigt handhaving en leidt wellicht tot marginaal hogere administratieve lasten

Dit voorstel voegt geen nieuw regime toe, het haalt er juist een regime af: geen jacht met het geweer in stiltegebieden. Daardoor wordt de handhaving overzichtelijker: voor alle geweerschoten in het stiltegebied dient een ontheffing of aanwijzing te zijn afgegeven door GS, indien er geen vrijstelling geldt in het kader van beheer en schadebestrijding.

Mochten de wildsoorten significante schade veroorzaken dan kan een ontheffing worden aangevraagd, beoordeeld en verleend via artikel 68 FFW (of een aanwijzing via artikel 67 FFW). In dat geval zal het voorstel leiden tot marginaal extra inzet van personeel en dus kosten. De hogere administratieve lasten zijn beperkt tot maximaal 5 ontheffingen per 5 jaar, omdat er 5 wildsoorten zijn waarvoor een ontheffing op basis van een faunabeheerplan gegeven kan worden. Een ontheffing kan gelden voor 5 jaar.

VAN RECHTSWEGE OVERWEGINGEN

Provinciale Staten is bevoegd om de stilte te beschermen

De wettelijke bevoegdheid van provincies tot het aanwijzen van stiltegebieden is vastgelegd in artikel 1.2. van de Wet milieubeheer:

Artikel 1.2

1. Provinciale staten stellen ter bescherming van het milieu een verordening vast.
2. De verordening bevat ten minste:

a. regels ter bescherming van de kwaliteit van het grondwater met het oog op de waterwinning in bij de verordening aangewezen gebieden;   b. regels inzake het voorkomen of beperken van geluidhinder in bij de verordening aangewezen gebieden.

De wetgever verplicht hiermee provincie regels te stellen voor stiltegebieden. Het verbod op het gebruik van een vuurwapen is in de huidige PMV opgenomen. Met dit voorstel wordt de uitzondering op dit verbod voor de jacht verwijderd. Daarmee wordt de jacht niet verboden, maar het gebruik van een vuurwapen voor deze jacht wordt in stiltegebieden verboden. In artikel 50 van de FFW staan zeven geoorloofde middelen voor de jacht, het geweer is daar slechts één van. Middelen als de eendenkooi, de fret, de buidel, de slechtvalk en de havik zijn geen vuurwapen en het voorstel heeft op deze middelen geen betrekking. Uit de tekst of uit de parlementaire geschiedenis van de FFW blijkt niet dat deze wet heeft beoogd alles volledig te regelen, zoals bescherming van stiltegebieden. Er is daardoor geen strijd met hogere wetgeving. De in de Wet milieubeheer opgenomen verplichting regels te stellen voor stiltegebieden kent een ander – maar nevensgeschikt – motief dan de Flora- en faunawet.

Het voorstel maakt geen ongeoorloofde of ongerechtvaardigde inbreuk op de eigendomsrechten van grondeigenaren

De beperking om het jachtgeweer in stiltegebieden voor de jacht niet toe te staan houdt geen beperking van 'het genot van de jacht' in. Het blijft immers mogelijk om met andere middelen dan het geweer het recht uit te oefenen. Overigens mag een overheid een recht inperken, maar vereist daarvoor is een zorgvuldige belangenafweging waarbij de overheid overigens een ruime beoordelingsvrijheid heeft om te bepalen of een maatregel in het algemeen belang is. De inmenging moet een wettelijke basis hebben, de inmenging moet kenbaar en voorzienbaar zijn, de wettelijke basis moet een legitiem doel behelzen. De beoordelingsmarge van wat een legitiem doel is in het kader van het algemeen belang is ruim. Ook speelt een rol of enige vorm van compensatie wordt geboden.

Het algemeen belang in dezen is 'stilte'. Stiltegebieden zijn opgenomen in het Provinciaal Milieubeleidsplan (PMV) met als wettelijke basis de Wet milieubeheer. Dit is al jaren staand beleid van de provincie. Zoals eerder gesteld is stilte een kwaliteit en wordt stilte steeds schaarser. Luide knallen voor jacht (Hoofdstuk V 'Titel II Jacht' FFW: art. 31 en daarna verdere uitwerking), zonder noodzaak, verstoren die stilte. Zonder noodzaak luide knallen toelaten in een stiltegebied verstoort de ervaring van de stilte. Stilte is een erkend legitiem doel van de PMV. De inmenging van activiteiten die veel geluid produceren in bekende stiltegebieden zijn kenbaar en voorzienbaar. Het is voorzienbaar dat een geluidsniveau van 170 dB in een stiltegebied tot problemen met de milieuverordening zou kunnen leiden.

De gevolgen van de voorgestelde beperking voor de grondeigenaren in stiltegebieden zijn beperkt. De jacht wordt niet verboden, maar blijft mogelijk met andere middelen dan het jachtgeweer (met 6 in plaats van 7 middelen). Het genot van de jacht is een onderdeel van

het eigendomsrecht met een zeer beperkte financiële waarde. Indien de jacht verhuurd is, gebeurt dit vaak met een tegenprestatie in natura of een bedrag tot zo'n 10 euro per hectare. Het algemeen belang van stilte weegt daarom zwaarder dan het particuliere belang van de jachthouder om ongelimiteerd geluidshinder in stiltegebieden te mogen produceren.

De provincie beperkt geen recht en hoeft dus geen schadecompensatie te betalen. De Wet milieubeheer kent geen regeling voor nadeelcompensatie. In zijn algemeenheid geldt dan als ongeschreven regel dat alleen voor compensatie in aanmerking komt de burger of ondernemer die in vergelijking met anderen onevenredig zwaar wordt getroffen én nadeel ondervindt dat uitgaat boven het normaal maatschappelijke risico. Dat is hier niet het geval. Zelfs een grondeigenaar of jachthouder die de jacht heeft verhuurd aan een jachtaktehouder, die niet beschikt over een valkeniersakte, kooikersakte of een fret en buidel mag gebruiken wordt niet onevenredig zwaar getroffen.

De nieuwe verordening wordt na 5 jaar geëvalueerd

Als de nieuwe verordening 5 jaar in werking is doet het college van Gedeputeerde Staten een evaluatie. Op basis van de cijfers van het Faunafonds en de terugrapportages van beheer en schadebestrijding in de stiltegebieden wordt beoordeeld in hoeverre er een zichtbare toename is van schade door in het wild levende dieren. Tevens wordt bekeken op basis van de verstrekte ontheffingen in hoeverre de lastendruk zichtbaar en significant is toegenomen.

Provinciale Staten besluiten:

De Provinciale Milieuverordening Noord-Holland wordt als volgt gewijzigd:

Artikel 4.3.2, tweede lid, onderdeel b, 3°, komt te luiden:

3°. bij of krachtens de Flora- en faunawet met uitzondering van artikel 31 van deze wet, met inachtneming van de toepasselijke voorschriften;

A.E. van Liere
Partij voor de Dieren

I. Zaal
D66

N. Papineau Salm
PvdA

J.M. Bruggeman
SP

